

ПЕРШИЙ ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР УНІВЕРСИТЕТУ – ПРОФЕСОР ВАСИЛЬ ШЕНДЕРОВСЬКИЙ

Відповідно до ухвали вченої ради від 15 червня 2012 року вперше в історії університету за вагомих внесок у розвиток науки та освіти України та плідну співпрацю з університетом звання Почесного доктора ТНТУ ім. Пулюя (Doctor honoris causa) присвоєно провідному науковому співробітнику Інституту фізики НАН України д.ф.-м.н., професору Шендеровському Василю Андрійовичу.

Шендеровський Василь Андрійович після закінчення з відзнакою фізико-математичного факультету Чернівецького державного університету (1964), служби в армії (1965), роботи інженером та науковим працівником в Інституті напівпровідників Академії наук (1965–1967), закінчив аспірантуру в Інституті фізики АН за спеціальністю «теоретична фізика» (1967–1970). З 1972 року — кандидат фізико-математичних наук, з 1984 року — доктор фізико-математичних наук, з 1993 року — професор.

Василь Андрійович — автор понад 500 наукових і науково-публіцистичних розвідок, серед яких три монографії з фізики (у співавторстві): «Узкозонные полупроводники. Получение и физические свойства» (1984), «Процессы переноса в теллуре» (1987), «Вариационный метод в кинетической теории» (1992). В. А. Шендеровський є співавтором словників: «Українсько-англійсько-німецько-російський словник фізичної лексики» (1996), «Українсько-англійсько-російський словник з радіаційної безпеки» (1998), «Українсько-англійсько-російський тлумачний словник з радіології та радіологічного захисту» (2007). У 2003 році ним видано книгу «За правдиве назо-

вництво українське», де аналізується сьогоденні проблеми української наукової термінології.

Професор Шендеровський — упорядник і редактор унікальних книг про видатного українського вченого-фізика і культурного діяча, ім'я якого носить наш університет, Івана Пулюя: «Іван Пулюй. Збірник праць» у 3-х томах (1976, 1997) та «Іван Пулюй — Пантелеймон Куліш. Подвижники нації» (1997).

За редакцією В. Шендеровського вперше перевидано українською мовою німецькомовну монографію видатного вченого-фізика, нашого земляка Олександра Смакули «Монокристали» (2000). У цьому ж році за ініціативи В. Шендеровського та В. Козирського вперше за 100 років перевидано «Біблію» в перекладі П. Куліша, І. Нечуя-Левицького та І. Пулюя, а

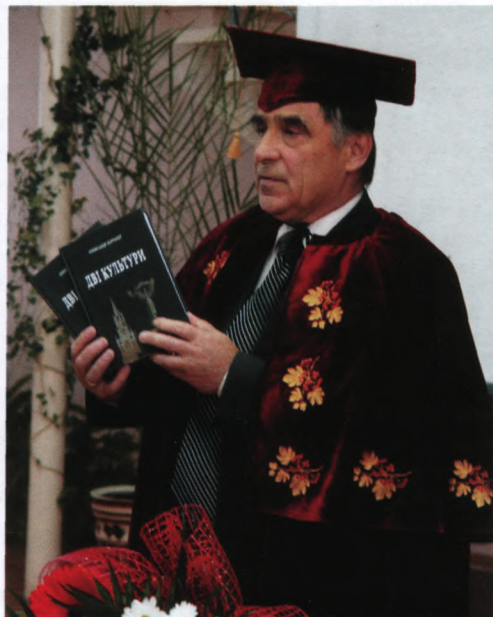
наступного 2001 року вперше видано книгу «Ганна Барвінок» та вперше в Україні перевидано Святе Євангеліє в перекладі Пилипа Морачевського (2007). В. А. Шендеровський є одним з упорядників двотомного видання «Ганна Барвінок» (2011).

Проф. В. Шендеровський — автор сценаріїв науково-популярних фільмів «Іван Пулюй. Повернення» (перша премія на Міжнародному конкурсі «Нашого цвіту — по всьому світу», 2001), «120 років Чернівецькому університету», «Олександр Смакула», «Данило Заболотний» та інших. Високохудожня стрічка «Іван Пулюй. Повернення» отримала високу оцінку діаспори як в Україні, так і в Празі, Парижі, Торонто, Ванкувері, Відні.

У 1999 році професор Василь Шендеровський започаткував авторську програму «Нехай не гасне світ науки» і п'ять років вів її разом з відомою журналісткою Еммою Бабчук на Українському Національному радіо. Вийшло понад 150 передач про видатних українських вчених, які через різні причини були маловідомими або замовчуваними.

Результат цієї діяльності — поява тритомника «Нехай не гасне світ науки» (т.1, 2003, 2009, 2011). 2012 року з'явилася книга «Видатні українські вчені у світовій науці» (стислий довідник).

Творчість, активна громадська позиція, непоступливість у багатьох засадничих питаннях, багатогранна наукова та громадська діяльність професора Василя Шендеровського сприяє утвердженню української державності, вихованню національної гідності в молодій генерації борців за вільну і незалежну Україну.

• В. І. Вернадський –
Перший Президент і засновник УАН

• Й. Ф. Косоногов. Записка 1918 року
"Про створення Київського Державного фізичного
дослідного інституту"

• О. Г. Гольдман очолив у 1921-1929 рр. першу
науково-дослідну кафедру з фізики НКО УСРР

Результати діяльності університету за 2012 рік

Поверненню із забуття імені славетного сина України її великого патріота, одного із плеяди найбільших вчених людства другої половини XIX та початку XX століття — Івана Пулюя, наукова та культурна громадськість України найбільшою мірою завдячує невтомній праці професора Василя Шендеровського. Він був ініціатором встановлення пам'ятника Івану Пулюю в селищі Гримайлові на Тернопілі.

Василя Андрійовича пов'язує з університетом тривала і плідна творча співпраця. З 1994 року на кафедрі фізики проводяться дослідження з історії розвитку української фізичної науки. У співпраці з Міжнародним енциклопедичним бюро з фізики зібрано, перекладено українською мовою та видано наукові праці Івана Пулюя, його найважливіші публіцистичні статті, молитовник. За активної участі В. А. Шендеровського в 1995 році нашому університету присвоєно ім'я Івана Пулюя, організовано і проведено Міжнародну наукову конференцію присвячену 150-річчю від дня народження видатного вченого, II Міжнародний Смакуловий симпозіум «Фундаментальні і прикладні проблеми сучасної фізики», наукову конференцію «Сучасні проблеми квантової

теорії», присвячену 100-річчю від дня народження Зіновія Храпливого, всеукраїнську наукову конференцію «Актуальні проблеми теоретичної, експериментальної та прикладної фізики».

Професору Василю Шендеровському притаманний організаторський талант, що допомагає йому наполегливо і послідовно досягати поставленої мети. Так, у листопаді 1992 року ним було створено громадське об'єднання «Міжнародне Енциклопедичне бюро з фізики», до складу якого окрім українських вчених входили і входять провідні вчені діаспори Ю. Даревич, Д. Струк (нині покійний), О. Біланюк (США) (нині покійний), А. Жуковський (Франція), М. Горбач (Канада). Головним завданням наукового громадського об'єднання є створення «Енциклопедії Фізики» українською мовою та підготовка термінологічних словників з фізики та історії науки.

Василь Шендеровський — лауреат премії Фонду Тараса Шевченка (1997) та імені Івана Огієнка (1999), нагороджений Подякою Голови Київської міської державної адміністрації (2001) та нагрудним знаком «Знак Пошани» (2002). У березні 2003 року В. Шендеровського, як вияв високої оцінки його

го наукової і громадсько-політичної діяльності, обрано дійсним членом Наукового Товариства імені Шевченка, за заслуги у відродженні духовності в Україні у 2006 році Київським Патріархатом він нагороджений Орденом Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня.

Як вчений-фізик Василь Шендеровський виховав 10 кандидатів наук, ще 3 аспіранти успішно працюють над дисертаціями під його керівництвом. Професор Василь Шендеровський — член двох спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій.

В. Шендеровський — відповідальний та ініціативний вчений і керівник, вимогливий і чуйний, авторитетний і шанований, знаний міжнародною науковою спільнотою.

Кандидатура професора Шендеровського В. А. подавалася у 2004 року на отримання міжнародної премії ЮНЕСКО за популяризацію науки.

23 жовтня в університеті відбулися урочистості з нагоди вручення Шендеровському В. А. Диплома Почесного доктора Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя. Василь Андрійович прочитав для студентів і викладачів лекцію «З історії відкриття рідких кристалів». Під час урочистого засідання вченої ради ректор Ясній П. В. вручив Василю Андрійовичу диплом і мантию Почесного доктора. Подякувавши колективу університету за високу відзнаку, В. А. Шендеровський подарував науково-технічній бібліотеці ТНТУ свої нові книги.

